

Danderyds

aktuellt

#3 2023 TIPS, INFORMATION OCH INSPIRATION FÖR DIG SOM LEVER, BOR OCH VERKAR I DANDERYDS KOMMUN

MÖRBY UNGDOMSMOTTAGNING

Där ingen fråga är för liten

” Välkommen in!

DANARÖ DAGLIG VERKSAMHET

LSS: Gemenskap och meningsfulla aktiviteter

DANDERYDS FOTBOLLSPLANER

Nyrenoverade och miljövänliga

Förbered dig för höst!

Typiskt att det finns tidtagare men inga tidgivare

Tiden är ju verkligen konstant men hur vi förhåller oss till att ta och ge tid varierar från person till person och över året. När detta skrivs har jag nyligen kommit tillbaka från semester och under sommaren har tiden åtminstone för mig en annan innebörd. Det spelar inte så stor roll om man badar på förmiddagen eller eftermiddagen, eller om man plockar bär vid "11-tiden" eller exakt 14.27. Men nu när hösten är i gång så sitter man där med excelblad och familjemöte för att få ihop sina måsten, viktiga möten, barnens träningar med mera.

En del nyblivna pensionärer kallar ju sig "tids-rika", och i detta nummer kan du läsa om en medarbetare som har gått i pension efter att ha arbetat i stort sett hela sitt liv på Danderyds kommun. Det finns fler exempel inom kommunen på folk som verkligen trivs och varit anställda länge vilket är ett gott betyg åt en arbetsplats. Många är även de verksamheter inom kommunen som gör skillnad, där anställda verkligen ger av sin tid åt andra. Ungdomsmottagningen och Danarö daglig verksamhet för personer med LSS-insatser är två av dessa verksamheter som du kan också kan läsa mer om i detta nummer.

Så även om vardagen är här, och många av oss är styrda av en kalender med tidsangivelser ska jag försöka komma ihåg känslan från i somras där det var viktigt att ge av min tid – åt min familj, mina vänner och mig själv. Och ta mig tid till att Öva under beredskapsveckan som infaller sista veckan i september. Det är välinvesterad tid.

Chefredaktör
Helena Klange

Vill du komma i kontakt med mig så nås jag på helena.klange@danderyd.se eller 08-50132150

Danderyds Aktuellt

- Ett magasin fyllt med tips, information och inspiration för dig som lever, bor och verkar i Danderyds kommun.

Tidningen ges ut av Utvecklings- och kommunikationsenheten:
danderydsaktuellt@danderyd.se

Ansvarig utgivare

Amalia Syrén

Chefredaktör

Helena Klange

Grafisk form

Karolina Höjer

Redaktion

Anna Alexandrsson
Susanna Abramowicz
Malin Enmark
Eva-Lotta Hallberg
Björn Nordlund

Omslagsbild

Kuratör Johan Elgh hälsar välkommen till Mörby Ungdomsmottagning
Foto: Magnus Svensson, Smajl studio

Tryck

Tryckt på miljövänligt papper av Stockholms Lito Grafiska i Danderyd

Nästa nummer

Kommer ut den 14 december 2023
Manusstopp den 9 oktober 2023

Kommunfullmäktige

16/10

Nästa sammanträde äger rum den **16 oktober 2023**.

Sammanträdesdagar 2023:

20+23 november (budget), 4 december.

Föredragningslista och handlingar finns på danderyd.se/kommunfullmaktige

Allmänheten är välkommen att närvara. Du kan också följa mötet via direktsänd webb-TV eller i efterhand på danderyd.se.

Du hittar alla kommunens nämndhandlingar och protokoll på danderyd.se/handlingarprotokoll.

Visste du att varje nämndbeslut i kommunen finns att läsa i sin helhet på danderyd.se/kommun-och-politik.

BEREDSKAPSVECKAN 2023

Öva din krisberedskap!

Beredskapsveckan är en nationell informationsinsats som ska öka människors motståndskraft inför kriser och krig. Den genomförs alltid vecka 39, sista veckan i september.

Ett försämrat säkerhetspolitiskt läge, ett ansträngt energiläge, stigande matpriser liksom allt tydligare konsekvenser av klimatförändringarna i människors vardag gör att vi behöver påminna oss om att det är bättre att vara förberedd än rädd. Och när vi är fler som vid samma tidpunkt tänker lite extra på hur vi ska klara en kris ökar Sveriges totala krisberedskap.

ÅRETS TEMA FRÅN MSB ÄR ÖVA

Plötsligt går elen. Internet fungerar inte, det finns inget vatten i kranen. Du försöker ringa men signalerna går inte fram. Dagarna går. Det blir kallt inne, maten i kylan blir dålig och ditt betalkort fungerar inte. Vad gör du?

Foldern "Sju dagar" är tänkt att inspirera dig som privatperson att tänka igenom hur förberedd du är. Den kan laddas ner från msb.se och finns även på trygghetspunkterna under beredskapsveckan där representanter från kommunen och FRG är på plats.

LÄS MER OM KOMMUNENS BEREDSKAP SAMT NÄR DU KAN TRÄFFA OSS PÅ DANDERYD.SE/BEREDSKAP

Jippiel!

NY KOMMUNFLAGGA

Numera finns en ny kommunflagga med enbart kommunvapnet. Vapnet fastställdes för Djursholms stad år 1916 och antogs samt registrerades för Danderyds kommun efter kommunbildningen 1971.

Kommunvapnet består av en silverspets, som kommer från ätten Banérs vapen, samt tre röda rosor, som syftar på den tidigare villastadsbebyggelsen.

Den nya kommunflaggan hissades för första gången den 24 augusti i samband med invigningen av de nya flaggstängerna vid Mörby centrum.

Kommunstyrelsens ordförande Hanna Bocander hissar den nya flaggan för första gången.

TRYGGHETSPUNKTER

I Danderyds kommun är det **biblioteken i de fyra kommundelarna** som är fasta trygghetspunkter, det vill säga platser dit invånarna kan vända sig till vid en samhällskris för att få mer information och hjälp.

Exakt vilken funktion trygghetspunkterna ska tillgodose beror på krisens art, men det kommer finnas en ansvarig på varje trygghetspunkt som kan informera om vad som hänt och ge stöd utifrån aktuellt behov.

Utgångspunkten i Sveriges krisberedskap är att allmänheten i första hand tar ansvar för sig själva och klarar sig i en vecka med mat, värme och kommunikation så ta tillfället i akt och öva din krisberedskap. Och besök gärna din närmaste trygghetspunkt under årets beredskapsvecka.

KOMMUNENS FYRA TRYGGHETSPUNKTER:

- ✓ Danderyds bibliotek, Mörby centrum
- ✓ Djursholms bibliotek, Vendevägen 7
- ✓ Enebybergs bibliotek, Enebytorget, Enebyberg
- ✓ Stocksunds bibliotek, Stockholmsvägen 45

Bra saker att ha hemma

- Batteridriven radio
- Vatten i plastflaskor eller dunk
- Sovsäck
- Värmeljus
- Tändsticker eller tändare
- Spritkök
- Mat för en vecka
- Husapotek och medicin
- Kontanter
- Swish eller annan betalningslösning
- Ficklampa
- Batterier
- Laddad powerbank
- Viktiga telefonnummer på papper
- Karta över närområdet

REPORTAGE

Jonas Elgh

Många unga i Danderyd känner sig stressade idag, både tjejer och killar. De har väldigt höga krav på sig själva, och många har det också med sig hemifrån. Man ska se perfekt ut, ha ett stort socialt umgänge och dessutom toppbetyg i alla ämnen. Det är klart att det blir väldigt tufft för många.

Det berättar **Jonas Elgh** som är kurator på Ungdomsmottagningen i Mörby. Till ungdomsmottagningen kan ungdomar 12-22 år vända sig med frågor som handlar om både kroppen och knoppen. Det kan till exempel handla om att oro eller nedstämdhet, svårigheter med familj och vänner, om skolan, ens identitet eller sex.

- Det största och modigaste man kan göra om man mår dåligt, är att be om hjälp. Det vill jag skicka ut till alla ungdomar. Det krävs ofta en hel del för att våga, men de flesta brukar uppleva att det är värt det, berättar Jonas Elgh.

FLERA KOMPETENSER

På Mörbys ungdomsmottagning arbetar fyra kuratorer, varav tre är socionomer under utbildning till att bli legitimerade psykoterapeuter, två barnmorskor, en gynekolog och en venereolog.

- Att vi är flera olika kompetenser som tillsammans kan ge ungdomen det stöd som den behöver är en stor styrka. Om någon ungdom skulle berätta om till exempel ett sexuellt övergrepp som den varit utsatt för eller om någon lider av ätstörningar, så har vi ett helt team här som kan hjälpa till.

” **Det största och modigaste man kan göra om man mår dåligt, är att be om hjälp.** tycker att det är skönt att höra. - Jag märker att jag faktiskt

PÅ UNGDOMARS UPPDRAG

Ibland kan ungdomsmottagningens medarbetare ta kontakt med ungdomens föräldrar, men bara om ungdomen först godkänner det. Och ibland är det föräldrar som hör av sig, men för att kunna hjälpa en ungdom så måste han eller hon själv vilja ha den kontakten.

- Jag kan inte hjälpa någon som inte vill bli hjälpt, bara för att föräldrarna tycker det. Det är jätteviktigt för mig att jag utgår ifrån ungdomens önskemål, poängterar Jonas.

DET GÅR ATT MÅ BRA IGEN

Jonas brukar berätta för de ungdomar han möter att nästan alla mår dåligt i perioder men att det med stöd och hjälp går att må bra igen. Han upplever att många kan göra skillnad i en ung persons liv. Det gör mitt jobb både meningsfullt och roligt. Och att jobba med ungdomar är fantastiskt – de är unga, men också väldigt kloka! ■

FAKTA OM UNGDOMSMOTTAGNINGEN I MÖRBY

- Ungdomsmottagningen vänder sig till ungdomar som är 12-22 år. Mottagningen ligger på Svärdvägen 9, i området som ligger på andra sidan vägen vid busstorget i Mörby centrum.
- Här finns fyra kuratorer, varav tre är socionomer under utbildning till att bli legitimerade psykoterapeuter, två barnmorskor, en gynekolog och en venereolog.
- Alla elever i årskurs 8 i Danderyd bjuds in till ungdomsmottagningen. De får då lära sig mer om den hjälp och det stöd som finns att få.

DANDERYD.SE/UNGDOMSMOTTAGNINGEN

När hela skolklasser kommer hit brukar vi köra ett quiz med lite olika frågor för att få igång samtalen. Och så har vi vår kondomskola, där vi visar hur kondomer fungerar och används.

BESÖK PÅ UNGDOMSMOTTAGNINGEN

Hit går unga med frågor och funderingar om kropp och själ

Vi har alltid en skål med kondomer framme för den som vill komma och hämta

NYRENOVERADE Fotbollsplaner

– med sand mellan stråna

Totalt finns det drygt 20 konstgräsplaner på skolgårdar och idrottsplatser i Danderyd. Samtliga ägs och förvaltas av Danderyds kommun. Under sommaren har sex av planerna fått nytt underlag – fyra av dem till ett mer miljövänligt sådant.

FREDRIK CEDERLÖF PÅ MÖRBY BOLLPLAN
PIERRE NYSTEDT

- Det finns flera fördelar med konstgräs jämfört med naturgräs som underlag på en fotbollsplan, och den största är att det går att ha längre spelsäsonger med konstgräs. En plan med naturgräs går det att spela på mellan maj och oktober. En konstgräsplan går det att spela på i stort sett året runt. Men konstgräset slits också, och ungefär vart tionde år är det dags att byta ut det.

Det berättar Pierre Nystedt som är anläggningschef på fritidsenheten i Danderyds kommun.

Fotboll är en populär sport i Danderyd. Här finns fem fotbollsföreningar som under ett år arrangerar omkring 13 500 träningstillfällen för sina 2 650 medlemmar i åldern 7- 20 år.

HÄR FINNS KONSTRÄSPLANER MED SAND SOM UNDERLAG:

- ✓ Stockhagens IP
- ✓ Stocksundsskolan
- ✓ Enebybergs IP
- ✓ Mörby bollplan

VAD ÄR GUMMIGRANULAT?

Gummigranulat är små gummikuler som används som fyllning i många konstgräsplaner. Kulorna ger bra dämpning och gör så att konstgräsmattan kan stå emot slitage. Eftersom kulorna bara är 3-5 mm stora klassas de som mikroplast. Den som ansvarar för fotbollsplanen har ett ansvar för att mikroplasterna inte sprids till omgivningen.

MILJÖVÄNLIGT ALTERNATIV

Mörby bollplan är en fotbollsplan för spel med sju personer i varje lag, en så kallad 7-spelsplan. Planen ligger precis vid Mörby skolan och används under dagtid på vardagar av skolans elever och på kvällar och helger av föreningar och allmänhet. Här har det

under sommaren lagts ut ett helt nytt konstgräs, med sand som fyllnadsmaterial.

- Vi vill så långt som möjligt undvika att använda fyllnadsmaterial som består av gummigranulat, det vill säga små gummikuler som räknas som mikroplast. I andra kommuner har det gjorts försök med att använda både olivkärnor, kork och bark i konstgräsplanerna, men det har inte fungerat så bra. Så, sand är det fyllnadsmaterial som har visat sig fungera bäst av de mer miljövänliga alternativen, säger Pierre Nystedt.

Konstgräset på Mörby bollplan har 35 mm långa grässtrån, men efter att det har fyllts på med på 20 mm sand är det 15 mm gräs som tittar upp. Tittar man nära syns sanden, men på håll ser det ut som vilken grön fotbollsplan som helst.

Pierre kontrollerar hur djup sanden är.

REGLER FRÅN FIFA

- Vi hade gärna installerat granulutfria konstgrässystem på alla fotbollsplaner som vi renoverar, men FIFA har satt upp vissa regler som handlar om hur bollen ska rulla och studsas till exempel, som de större planerna måste uppfylla för att det ska kunna spelas junior- och seniormatcher där. Dit har

de granulutfria alternativen tyvärr ännu inte nått, säger Fredrik Cederlöf.

- Men det känns ändå jättebra att vi på fyra av de sex planer som vi nu har renoverat, är helt fria från mikroplast. Och det ska bli spännande att följa de granulutfria planerna och se hur spelarna trivs på underlaget, säger Pierre Nystedt.

- På de planer som fortfarande har granulat kvar, har vi gjort flera olika insatser för att förhindra att granulatet sprids. Och så hoppas vi förstås att det ska bli ännu fler granulutfria planer framöver, avslutar han. ■

Dockor med känslor

- NYTT UNDERVISNINGSMATERIAL I FÖRSKOLAN

Hur känns det när man är arg? Vad är skillnaden mellan att vara arg och sur? Hur vet man om någon är ledsen? Det är några av de frågor som kan dyka upp när barnen i Danderyds kommunala förskolor ska få lära sig mer om känslor.

” Vi hoppas att dockorna på ett lustfyllt sätt ska stärka barnens empati, självkänsla och impuls kontroll.

I projektet Känsloskola ingår sex dockor som representerar olika känslor; glad, arg, rädd, ledsen, sur och lugn. Dockorna har nu under hösten fått flytta in på alla kommunala förskolor i Danderyd och där kommer de att användas i både undervisning och lek.

Dockorna kan hjälpa barnen att uttrycka och sätta ord på sina känslor, och göra det lättare för dem att läsa av känslorna hos andra barn.

- Det är kunskaper som kan hjälpa dem att möta och klara av påfrestringar, berättar Anna Wennerkvist som är ansvarig projektledare och specialpedagog på Barn- och elevhälsan på Danderyds kommun.

- Vi hoppas att dockorna på ett lustfyllt sätt ska stärka barnens empati, självkänsla och impuls kontroll.

I projektet Känsloskola ingår även ett utbildningsmaterial för all personal i form av bland annat föreläsningar. ■

BLI VÄLKOMSTGUIDE TILL EN NYANLÄND!

Har du funderat på att engagera dig ideellt men har inte hittat något som känns rätt? Då kanske uppdraget som välkomstguide kan passa dig. Som välkomstguide matchas du med en nyanländ person eller familj i Danderyd. Genom att bli välkomstguide har du möjlighet att hjälpa en nyanländ att få en bra start i sitt nya hemland, samtidigt som du själv får en ny bekantskap. Din insats som välkomstguide hjälper nya Danderydsbor att känna sig välkomna i Sverige och få ökade kunskaper om det svenska samhället och språket. Att engagera sig som välkomstguide innebär både glädje och nya erfarenheter!

Har du frågor kan du ringa samordnaren för civilsamhället via 08-568 910 00 eller mejla volontar@danderyd.se

LÄS MER OCH ANMÄL DITT INTRESSE PÅ DANDERYD.SE/VALKOMSTGUIDE

Ny policy

För ett mer hållbart Danderyd

Kommunfullmäktige har antagit en ny hållbarhetspolicy för Danderyds kommun. Policyn är en del av kommunens långsiktiga arbete för att uppnå de globala hållbarhetsmålen, Agenda 2030.

” Policyn kommer bidra till att skapa samsyn och vara ett stöd i det systematiska hållbarhetsarbetet. Det viktiga är förstås de konkreta åtgärder som genomförs både på kort och lång sikt. I IVL Svenska Miljöinstituts senaste klimatanpassningsranking fick vi exempelvis en delad förstaplats i Stockholms län och delad tolfte plats i landet, säger Hanna Bocander, kommunstyrelsens ordförande.

Policyn omfattar de tre dimensionerna av hållbarhet – ekonomisk, social och ekologisk. Kommunstyrelsen kommer att säkerställa att policyn efterlevs medan nämnderna ansvarar för att integrera den i den dagliga verksamheten. Samarbetet med invånare, myndigheter, näringsliv och föreningsliv kommer att vara centralt för att nå hållbarhetsmålen. Danderyd har även ett omfattande klimat- och miljöprogram.

TA DEL AV MILJÖ- OCH KLIMAT-PROGRAMMET PÅ DANDERYD.SE/MILJOPROGRAM.

Pitcha din affärsidé för Danderyds Investeringsdrakar!

Danderyds draknäste kallas kommunens arena som ger företagare möjlighet att pitcha affärsidéer för lokala investerare. Det startade som en satsning på kvinnliga företagare och målet är att främja tillväxt och jämställdhet, förklarar kommunens näringslivsstrateg Anna Wallin.

VAD ÄR DANDERYDS DRAKNÄSTET?

Danderyds draknäste är en lokal arena där tillväxtbolag ges möjlighet att möta investerare och pitcha sina affärsidéer. En mötesplats som **Danderyds kommun** skapat tillsammans med **NyFöretagarcentrum**.

HUR BÖRjade DET?

Det hela startade med en satsning på kvinnliga företagare i kommunen, där 15 personer fick gå en utbildning för att lära sig mer om investeringar i onoterade bolag. Som en förlängning av utbildningen skapades sedan Draknästet. Där får de som lärt sig om investeringar möta företag som söker kapital tillsammans med tidigare investerare.

VARFÖR ARRANGERAR KOMUNEN DENNA TYP AV INVESTERINGSARENA?

Vårt syfte är att ge tillfällen för företagare och investerare att mötas lokalt och stimulera tillväxt i kommunen. Att vi inledningsvis startade med att utbilda kvinnor är kopplat till att vi har förhållandevis få kvinnliga investerare i Danderyd och att endast 0,7 procent av det samlade riskkapital i Sverige går till bolag ägda av kvinnor. Som kommun har vi FN:s hållbarhetsmål att förhålla oss till och det känns som vi går i rätt riktning när vi ger förutsättningar för kvinnor att hitta till de ekonomiska arenorna. Vi kan samtidigt vara stolta över att ligga i topp i Sverige när det kommer till kvinnligt företagande, 37 procent av företagen i Danderyd drivs av kvinnor. Men det är inte jämställt ännu.

HUR GYNNAR DET DANDERYDS KOMMUN ATT DRIVA DETTA?

Tillväxt genererar skatteintäkter och skatteintäkter omvandlas till välfärd. Av ökad tillväxt och fler arbetstillfällen kan vi skapa bra skolor, bibliotek och äldreboenden.

” *Alla är välkomna att söka och vi har plats för fyra pitchar per tillfälle.* ”

VILKA ÄR DRAKARNA?

Drakarna består av kvinnliga företagare från Danderyd. De rör sig om en bredd av kompetenser som idag driver verksamheter inom en rad olika branscher som life science, coaching, restaurang och skola. Hör av dig om du är intresserad att bli investeringsdrake.

HUR KAN JAG SOM FÖRETAGARE VARA MED OCH PITCHA?

Finns du inte redan med på mejllistan gå in och anmäl dig till våra nyhetsbrev och inbjudningar. Vi lägger också ut på Näringslivet i Danderyds linkedinsida. Alla är välkomna att söka och vi har plats för fyra pitchar per tillfälle.

VAD HÄNDER FRAMÖVER?

I höst kommer vi ge 15 nya kvinnor möjligheten att gå utbildningen i investerande de kommer att kopplas samman med de redan befintliga gänget som vi i dag kallar Women Invest Hub Danderyd, som ses och kompetensutvecklas på temat investerande regelbundet. ■

På gång i kommunen

BINGO! NU CYKLAR VI SÄKRARE I TRAFIKEN

Vi följer upp förra årets uppskattade "Barnens cykla säkert"-bingo. Just nu pågår årets upplaga, **16-24 september**. En cykelaktivitet med målet att göra det roligt för föräldrar att ta med barnen ut för att öva på hur vi rullar säkert i trafiken. Alla deltagare får i uppdrag att med cykel och karta hitta bokstäver, som placerats ut vid lekplatser och andra barnvänliga stopp. Aktiviteten anordnas som en del av Europeiska mobilitetsveckan 2023 och kommunens arbete med trafiksäkerhet och hållbart resande.

LÄS MER PÅ [DANDERYD.SE/CYKELBINGO](https://danderyd.se/cykelbingo)

PS!
Du har väl inte missat Danderyds nya cykelkarta? I den hittar du våra cykelstråk och tips för en säkrare cykeltur. Hämta den gratis på Kontaktcenter.

VI HÄMTAR FALLFRUKTEN!

Finns fallfrukt på tomten som ingen hinner äta upp? I så fall kan kommunen, mot en kostnad, hämta frukten i storsäck. Det går att välja hämtning genom abonnemang, som omfattar fyra hämtningar mellan september och december, eller genom enskilda hämtningar. Tjänsterna kan beställas av boende i villa och radhus, av styrelse/hyresvärd för flerfamiljshus och av verksamhetsutövare. Frukten kan sedan göra miljönytta i produktionen av biogas och biogödsel.

Beställning sker genom kommunens kundtjänst för avfall hos Urbaser: **avfall@danderyd.se** eller 08-408 080 70.

PRISER OCH MER INFORMATION HITTAR DU PÅ [DANDERYD.SE/FALLFRUKT](https://danderyd.se/fallfrukt)

Håll koll!

NYA REGLER FÖR ELDNING AV TRÄDGÅRDSAVFALL

För att skydda människors hälsa och miljön är det numera endast tillåtet att elda trädgårdsavfall **två veckor på våren** och **två veckor på hösten**. I år är det veckorna 42 och 43 med föregående lördag och söndag som eldning får ske under förutsättning att röken inte upplevs störande.

Du kan förstås också bli av med ditt trädgårdsavfall genom att kompostera, lämna till återvinningscentralen eller beställa hämtning från kommunen.

LÄS MER PÅ [DANDERYD.SE/ELDA-TRADGARDSAVFALL](https://danderyd.se/elda-tradgardsavfall)

Tyck till om förslag till nytt kultur- miljöprogram

Fastigheter och områden i kommunen har **inventerats och klassificerats** utifrån vilket **kulturhistoriskt värde** de har. Underlaget är sammanställt i ett nytt kulturmiljöprogram. Fram till den **9 oktober** har du möjlighet att tycka till om innehållet.

Ett kulturmiljöprogram är ett kunskapsunderlag i plan- och bygglovsfrågor, men riktar sig även till privata fastighetsägare och övriga intressenter. Vad som anses

kulturhistoriskt värdefullt förändras över tid. Det nya kunskapsunderlaget har bland annat kompletterats med kulturhistoriska årsringar som inte beskrivits tidigare, exempelvis modernismens bebyggelse.

” Vi är stolta över de fantastiska kulturmiljöer som finns i kommunen, de är en viktig del av kommunens identitet. Nu kan vi presentera dessa i ett nytt kunskapsunderlag som i stort sett omfattar alla fastigheter i kommunen. För att kunskapsunderlaget ska bli så bra som möjligt vill vi nu ge kommunens invånare och övriga intressenter möjlighet att lämna synpunkter på remissförslaget, säger **Claes Breitholtz**, miljö- och stadsbyggnadsnämndens ordförande.

Kulturmiljöprogrammet är inte juridiskt bindande. Vid bygglov- och detaljplanebeslut sker en individuell prövning där olika intressen vägs emot varandra. Särskilda krav kan komma att ställas på fastigheter med högt kulturhistoriskt värde.

LÄS MER OCH TA REDA PÅ VAD SOM GÄLLER FÖR DIN FASTIGHET PÅ [DANDERYD.SE/KULTURMILJOPROGRAM](https://danderyd.se/kulturmiljoprogram). HÄR KAN DU OCKSÅ LÄMNA SYNUNKTER.

DANARÖ DAGLIG VERKSAMHET

” Det här känns mer som ett riktigt jobb

Det är en sval augustomorgon och Danarö serviceteam är på plats vid garaget på Danderydsvallen för att ta hand om kommunens bilar. I dag är biltvätt och rekond på schemat. Det har kommit in en svart Nordic Ranger, ett mindre arbetsfordon som bland annat används i skog och för att ploga. Verksamhetschef Gustaf Olsson förbereder högtryckstvätten och teamet hjälper till.

Danarö serviceteam består av deltagare från Danarös dagliga verksamhet för personer med funktionsnedsättning. Daglig verksamhet är en insats enligt **Lagen om Särskilt Stöd** till vissa funktionshindrade (LSS). Syftet med daglig verksamhet är att ge en meningsfull sysselsättning till vuxna personer som på grund av en funktionsnedsättning inte klarar av ett ordinarie jobb på den öppna marknaden.

”Jag gillar Danarö för det känns mer som ett riktigt jobb”, säger Anders. Han har gått på Danarö i 10 veckor och deltar på förmiddagarna. Han har jobbat länge inom transportbranschen och läst ekonomi på universitet. Men han upplevde arbetslivet som väldigt stressigt.

Det var först för ett par år sedan han fick en diagnos på att han hade en funktionsnedsättning. ”Det gjorde att jag började förstå mig själv bättre och vad jag klarar av”, berättar Anders. I dag har han genom LSS-handläggare i kommunen fått insatsen daglig verksamhet. En av arbetsuppgifterna han gillar bäst sker på torsdagarna då teamet hjälper till på Storkalmars vård- och omsorgsboende för äldre.

”Vi packar upp kartonger med förbrukningsvaror som plashandskar och sådant som gruppchef och personalen behöver. Tidigare fick de göra det själva, men nu kan vi avlasta dem och det känns väldigt bra,” säger Anders.

Tidigare har kommunen inte haft en egen daglig verksamhet.

”På Danarö vill vi erbjuda arbetsuppgifter som är så nära ett riktigt jobb som möjligt, men vi anpassar det utifrån varje deltagares behov och förutsättningar. För mig är det viktigt att alla på Danarö känner att de är del av ett sammanhang, att vi gör något meningsfullt tillsammans. Det är både socialt och man kan lära sig nya saker”, berättar verksamhetschef Gustaf Olsson engagerat. Han är en eldsjäl i kommunen som har jobbat med personer med funktionsnedsättning inom LSS länge.

VALFRIHET

Sedan 2023 har Danderyd ett **valfrihetssystem** inom LSS-insatserna daglig verksamhet, korttidsstillsyn och korttidsvistelse.

Det betyder att om man fått insatsen beviljad av sin LSS-handläggare, kan man välja vilken verksamhet som passar en bäst av de som kommunen godkänt.

Bilderna är arrangerade. William och Anders heter egentligen något annat.

Lugnet råder i tidningsrummet på Danderyds bibliotek. Benny och William från Danarö hjälper till med att rensa ut tidningar som är äldre än 30 dagar och ska återvinnas.

William tar en paus från jobbet och sätter sig i den bekväma blå fåtöljen i biblioteket. Han är en lättsam och gladlynt ung man i 20-årsåldern. Trots att han lever med kronisk smärta, småpratrar han glatt om sitt uppdrag på Danarö och sin bakgrund. Med en pappa som är amerikan och med en del av uppväxten i USA, växlar han obehindrat mellan svenska och engelska.

Nu har William deltagit på Danarö i några veckor. Han arbetade tidigare deltid i en butik i Täby centrum, men kände att det var mycket fysiskt ansträngande. Han trivs bra med gemenskapen och arbetsuppgifterna på Danarö, där det också är ett lugnare tempo.

”Om man vill vara ensam någon gång, kan man göra något solo. Vill man vara social går det också bra. Det är easygoing”, förklarar William.

Han deltar också i arbetet på Danderydsvallen med att plocka skräp.

”Det arbetet är mer fysiskt krävande, men det känns bra att vara utomhus i friska luften. Det känns bra att göra nytta. Sen efter jag har jobbat på Danarö måste jag vila resten av dagen. Om jag mår bättre fysiskt så vill jag gärna jobba mer på Danarö”, tillägger William. ■

LÄS MER OM DANARÖ DAGLIG VERKSAMHET PÅ [DANDERYD.SE/DANARO](https://danderyd.se/danaro)

NÅGRA EXEMPEL PÅ VAD TEAMET PÅ DANARÖ DAGLIG VERKSAMHET GÖR

- ✓ Biltvätt och rekond av kommunens bilar
- ✓ Cykelpool, underhåll av kommunens cyklar
- ✓ Göra fint på biblioteket i Mörby centrum
- ✓ Rapportera in felanmälningar i Danderydsappen, t.ex. klotter, nedskräpning
- ✓ Renhållning på Danderydsvallen, inklusive klubbhuset

Attraktiv arbetsplats där unga och äldre möts och utvecklas

Vi sprang på medarbetarna Ida Jansson Brandt och Bo Dahlgren utanför Djursholms slott. Båda jobbar på kommunledningskontoret i slottets lokaler. Det är lunchtid och de är ute och tar en nypa luft i sensommarsolen.

Bo berättar att han snart går i pension efter 44 år. Otroligt länge kan man tycka, men faktum är att många medarbetare väljer att stanna kvar länge i kommunen. Danderydsaktuellt passade på att vad de tror är skälet till att så många inte byter jobb?

- För mig har variationen på arbetsuppgifterna och mina trevliga kollegor spelat stor roll. Genom åren har jag jobbat med så många olika uppgifter. Jag började på ekonomiavdelningen för att sen bli systemförvaltare på 1990-talet. Efter det gick jag över till löneenheten, där jag är nu, säger Bo.

Bo berättar att han alltid har jobbat på slottet och att många människor har passerat förbi genom åren.

- När jag tänker på det är det faktiskt inte någon kvar från mitt första år, men det har ju börjat nya duktiga och trevliga kollegor.

Närheten till jobbet och den trevliga miljön har också bidragit till att Bo har stannat kvar.

- Det är ett fint slott och omgivningarna välskötta och lugna. Jag har ju också haft nära till jobbet vilket helt klart underlättar i vardagen.

Ida har inte jobbat lika länge som Bo, men tror att det också beror på att man känner sig delaktig och att det finns en närhet i organisationen.

- Jag upplever att cheferna i kommunen är väldigt måna om att involvera medarbetare och dra nytta av allas kompetens. Det gör att du får möjlighet att vara med och påverka och bidra till kommunens utveckling. Det känns att man göra nytta här helt enkelt, säger Ida och ler stort

Enligt Bo har kommunen utvecklats genom åren som har gått, och att det har varit roligt att få vara med på den resan.

- När jag började fanns det bara en räknemaskin, och den var lika stor som en 3 kilos potatissäck. Denna klump till maskin klarade av plus, minus och gånger, men bara med viss ansträngning. Division gick inte. Efter några år lyckades jag få en elektrisk skrivmaskin, vilket var en riktig nymodighet. ■

VILL DU JOBBA I DANDERYD?

Varmt välkommen att gå in på danderyd.se/jobb. Kanske ligger ditt nya drömjobb och väntar på dig där!

Höst i Danderyd!

Vad händer och vad är på gång? Här samlar vi några av de kulturhändelser och evenemang som Danderyd har att erbjuda just nu.

HYPE FESTIVAL

Lördag **14 oktober** kl 15-23, kultur- och aktivitetshuset Demo, Mörbyhöjden 24

Det är inte bara en festival – det är en explosion av fritid, gemenskap, kreativitet och glädje, framför allt riktad till tonårstjejer i Danderyd. Eventet presenteras av kommunens kultur- och fritidsverksamheter och drivs av ungdomars tankar, idéer och åsikter.

Kom och testa på nya aktiviteter, hitta ett nytt fritidsintresse och lyssna på grym livemusik! För första gången någonsin samlar vi Danderyds unga på ett och samma ställe för att uppleva det mest episka evenemanget 2023. **Välkomna till Hype festival!**

"OVER THE RAINBOW", HYLLNINGSKONSERT TILL JUDY GARLAND

Söndag **1 oktober** kl 16, Danderydsgården, Noragårdsvägen 27

Isabella Lundgren är en av Sveriges absolut främsta jazzsångerskor, en artist i världsklass och i somras framträdde hon på Allsång på Skansen. Med en unik intensitet har hon förmågan att trollbinda sin publik. Vid konserten har hon musiker på piano, bas och trummor. (I samverkan med Region Stockholm.)

Biljetter: Tickster.com. Pris: 100 kr, under 20 år fri entré. Fikaservering från kl 15:15.

SAGANS DÖTTRAR

Lördag **11 november** kl 13, Entréorget, Danderyds bibliotek i Mörby centrum

Det var en gång tre sagor... Med alla gatuteaterns krusprång och knep berättar fyra av Teater Slåvas aktörer tre sagor från olika länder, föreställningen är fulladdad med sång och fysikalitet, men även med massor av kvinnliga sagofigurer! Vi presenterar häxor, mammor, latmaskar, drottningar och mer därtill i en rolig, vild och vacker föreställning. Föreställningen är ca 40 min. Passar familjer och barn 5-9 år. Fri entré. (I samverkan med Region Stockholm.)

KOM OCH PRATA OM BÖCKER!

Nu under hösten arrangeras det flera bokcirklar och bokklubbar på biblioteken, både för barn och vuxna. Läs mer på danderyd.se/bibliotek.

TEATERMÅNAD PÅ BIBLIOTEKEN

Under oktober bjuds det på extra mycket barnteater på biblioteken. Biljetter för 50 kr bokas direkt hos respektive bibliotek, se danderyd.se/bibliotek.

- **VÅR SAGA** – 16 oktober kl 10 på Djursholms bibliotek
- **GRIMM** – 19 oktober kl 10 på Stocksunds bibliotek
- **DEN FULA ANKUNGEN** – 25 oktober kl 10 på Stocksunds bibliotek
- **DEN FULA ANKUNGEN** – 26 oktober kl 10 på Djursholms bibliotek
- **GUMMAN OCH PUMPAN MED BIBBLAN, MUSSE OCH FILUREN** – 30 oktober kl 10 och 13 på Danderyds bibliotek i Mörby, läs mer nedan.

HÖSTLOVSTEATER: GUMMAN OCH PUMPAN MED BIBBLAN, MUSSE OCH FILUREN

Måndag **30 oktober** kl 10 och 13, Entréorget, Danderyds bibliotek i Mörby centrum

"Arikitikitav, Arikitikitav här kommer jag med min vandringsstav!"

Följ med gumman på ett äventyr i biblioteket som leder rakt in i sagans magiska värld. En musikalisk lekfull barnpjäs där publiken interageras i föreställningen tillsammans med Musse och Filuren. Föreställningen är ca 40 min. Passar barn 3-7 år. Fri entré. Grupper behöver anmälas i förväg till bibliotek@danderyd.se.

SAGOLÖRDAG MED TAKK

Lördag **18 november** kl 12, Entréorget, Danderyds bibliotek i Mörby centrum

Temadag för hela familjen på Danderyds bibliotek med fokus på TAKK. TAKK är en metod som används vid kommunikation. Metoden är baserad på teckenspråk, förstärker det talade språket och stöttar språkutvecklingen.

Dagen bjuder på en föreläsning om TAKK med Logopedkliniken, kl 12.30, en barnteaterföreställning där TAKK används (Gumman och pumpan med Bibblan Musse och Filuren) kl 13.30 samt boktips och pyssel m.m. Fri entré.

VI SES VÄL PÅ SENIORDAGEN?

Seniordagen är Danderyds mässa för allt möjligt som rör seniorers hälsa, fritid och omsorg. Här kan du bland annat träffa pensionärsföreningar och seniorträffar. Ställ dina frågor till de lokala hemtjänstföretagen och vård- och omsorgsboendena. Kommunpolisen och Danderyds brottsförebyggare är också på plats för att berätta hur man kan skydda sig mot brott riktade mot äldre.

Föreläsning: Missa inte föreläsningen med **Marina Arkkukangas!** Hon är chef för FoU i Sörmland och kommer att berätta om hur vi kan träna för att förebygga fall och förbättra balansen.

Tid: Tisdag 21 november kl. 11-15

Plats: Entrétorget mittemot Danderyds bibliotek, plan 5, Mörby centrum

Har du frågor, kontakta oss gärna på seniordagen@danderyd.se

DANDERYD.SE/SENIORDAGEN

Fotograf: Lena Stenbrink

TRÄFFAR FÖR ANHÖRIGA TILL PERSONER MED DEMENSSJUKDOM ELLER STROKE

Är du anhörig till en person med demenssjukdom/kognitiv sjukdom eller stroke? Då får du gärna kontakta Catherine Berglund, som är anhörigkonsulent, demenssamordnare och Silviasjuksköterska.

Catherine leder samtal och kurser och ger stöd till personer med minnessvårigheter eller stroke och deras anhöriga. Under coronatider sker träffarna digitalt. Du kan delta så länge du önskar i anhöriggrupperna och utbyta erfarenheter med andra i samma situation. Träffarna är kostnadsfria. Stöd går också att få per telefon eller via "walk and talk", där du och Catherine tar en promenad och samtalar.

Kontakta gärna Catherine via 08-568 911 19 eller mejla till anhorigstod@danderyd.se

Följ gärna anhörigstödet på:

[f](https://www.facebook.com/anhorigstodidanderyd) [i](https://www.instagram.com/anhorigstoddanderyd) [anhorigstodidanderyd](https://www.facebook.com/anhorigstodidanderyd) [anhorigstoddanderyd](https://www.instagram.com/anhorigstoddanderyd)

LÄS MER PÅ DANDERYD.SE/ANHORIGSTOD

VILL DU VETA VAD SOM ÄR PÅ GÅNG PÅ SENIORTÄFFAR OCH FÖRENINGAR?

Nu är höstens programblad här. Du kan hämta den på Kontaktcenter i Mörby centrum, bibliotek, seniorträffar, vårdcentraler och Kevingehusets reception.

PROGRAMBLADET FINNS ATT LADDA NER PÅ DANDERYD.SE/SENIOR

BEHÖVER DU LITE EXTRA HJÄLP I HEMMET?

Danderyds fixartjänst är en extra trygghet för dig som är fyllda 75 år och som ibland **behöver lite extra hjälp i hemmet**. Fixaren kan skapa trygghet i ditt hem och förebygga fallolyckor.

Boka Danderyds fixartjänst per telefon på 08-568 911 37. Telefontiden är vardagar kl. 8-9. Arbetet utförs sedan inom 4-5 arbetsdagar. För att du ska känna dig trygg kommer våra fixare alltid kunna legitimera sig när de besöker dig.

LÄS MER PÅ DANDERYD.SE/FIXARE

NU OCH DÅ

DÅ: Slottsträdgården låg i slutningen och var terrasserad. Här syns vad som verkar vara ett blommande syrenträd.

NU:

I slottets gamla fruktträdgård vid Grottestigen står det kvar gamla knotiga äppelträd av sorterna Åkerö och Cox pomona.

Slottets fruktträdgård

Djursholms slott har sedan medeltiden haft en betydande position och har än i dag en framträdande plats i stadsbilden. Kulturmiljöerna runt slottet med bevarade byggnader, park och ängar är av riksintresse för kulturminnesvård och en del av berättelsen om livet på slottet och människorna som levde och verkade där.

Trädgårdsmästaren var en viktig person bland de anställda och den sista slottsträdgårdsmästarens tjänstebostad är bevarad. Den gula villan på Banervägen ligger snett över vägen sett från slottsgården.

Om du tar **lilla Grottestigen** ner mot centrum kan du över staket fortfarande se spåren av slottets fruktträdgård. Här växer ett stort knotigt päronträd med små syrliga päron. Åldrade äppelträd av Åkerö och Cox pomona. Enorma fläderbuskar. Och hallon som står i yviga led. Det stora plommonträdets vid Germaniavägen dignade i år av lila plommon.

Här fanns förr också **slottets kryddträdgård** som finns utmärkt på kartor från 1700-talet.

Danderyds kommun äger en del av marken, som tidigare var fruktträdgård och har under året försiktig gallrat.

HITTA KARTAN ÖVER KRYDDTRÄDGÅRDEN ELLER NÅGON ANNAN SPÄNNANDE KARTA PÅ DANDERYD.SE/HISTORISKA-KARTOR

Johan Lindberg, kommundirektör

Utredningar, prioriteringar och beslut!

När höstterminen drar i gång börjar en av de viktigaste perioderna under det kommunala verksamhetsåret då budgetprocessen går in i sitt mest intensiva skede. Nästa års budget ska sys ihop till ett slutligt förslag med utgångspunkt från givna planeringsförutsättningar, nämndernas synpunkter, politiska prioriteringar och satsningar. Det är en process som hålls ihop av kommunledningskontoret i nära dialog med kommunstyrelsens ordförande som lägger fram det slutliga förslaget. När budgeten är lagd väntar beredning i kommunstyrelsen som följs av överläggningar, debatt och slutligt ställningstagande av kommunfullmäktige i november. Vi har under många år kunnat vänja oss vid stabila och långsiktiga planeringsförutsättningar men rådande ekonomiskt läge och en tid som präglas av osäkerhet gör det hela mer svåröverblickbart. Samtidigt konstaterar jag att **Danderyds kommun står fortsatt robust** och vår förmåga att leverera kvalitativa välfärdstjänster i egen regi eller genom upphandlade verksamheter förblir intakt. Det är ett löfte!

Vid sidan av budgetprocessen kan jag också se att hösten för med sig en palett av intressanta **utredningsuppdrag som belyser kommunens mångfacetterade verksamhet**. Ett axplock ger vid hand: en initial behovsanalys gällande nytt badhus, planeringsinriktning för seniorbostäder, utredning för att ta ett samlat grepp mot välfärdsbrottslighet med mera. Följ vad som händer i din kommun genom att ta del av uppdrag, underlag och beslut på danderyd.se.

Johan Lindberg

Nyhett!

FELANMÄLAN OCH
MYCKET MER VIA
DANDERYDSAPPEN

Kontakta kommunen!

SKICKA EN FRÅGA
FELANMÄLAN ELLER
SYNPUNKT

Detta kan enkelt göras både via dator och mobil. Ladda hem Danderyds-appen eller gå in på danderyd.se/kontakt och följ instruktionerna.

Kontakta kommunen

– ställ frågor om kommunens service och lämna synpunkter. Fördelarna med att kontakta oss digitalt är många. Det går snabbt, enkelt och du kan göra det när det passar dig. Ditt ärende blir spårbart och får automatiskt ett ärendenummer.

Felanmälan

– när något inte fungerar, är trasigt eller kräver underhåll. Beskriv felet och adressen så noga som möjligt.

RING OSS: 08-568 910 00
MÅNDAG-FREDAG: 8-16.30

När du ringer får du följande svarsval:

Tryck 1:

För socialtjänst, äldreomsorg, funktionshinder och LSS.

Tryck 2:

För trafik, gator, parkering och bygg.

Tryck 3:

För skola och förskola.

Tryck 4:

Om du söker en specifik person i kommunen eller har övriga frågor.

Tryck 0:

Om du vill ha valen upplästa igen.

BESÖK OSS PÅ
KONTAKTCENTER

Plan 5 i Mörby Centrum,
1 trappa upp från butiksgatan.

Ordinarie öppettider:

Måndag-fredag kl 8-16.30.

 **DANDERYDS
KOMMUN**

14-22 oktober

Kulturbiennalen

ÄNTLIGEN ÄR DET ÅTER DAGS FÖR DANDERYDS EGEN KULTURBIENNAL!

Under en dryg vecka bjuds det på olika kulturevenemang varje dag runt om i kommunen. Kulturbiennalen invigs under festliga former den 14 oktober på entrétorget utanför biblioteket i Mörby centrum, kl 12-14 och avslutas den 22 oktober kl 16 med en körkonsert i Danderyds kyrka.

Något för alla!

SE HELA PROGRAMMET
PÅ [DANDERYD.SE
/KULTURBIENNALEN](http://DANDERYD.SE/KULTURBIENNALEN)

KONST • MUSIK • LITTERATUR • POESI • NATUR • HISTORIA • TEATER • FILM • DANS • BARNAKTIVITETER

Kulturbiennalen
i Danderyd 2023

UTÖKAD BYGGLOVSRÅDGIVNING

Ska du bygga om eller till och har generella frågor om bygglov? Nu kan du få personlig rådgivning av en bygglovshandläggare. För att så många som möjligt ska kunna träffa oss gäller drop-in och mötestiden är begränsad till 15 minuter. Rådgivningen är ett led i vårt arbete för att öka tillgängligheten.

TID: onsdagar kl 14-16

PLATS: kommunens kontaktcenter i Mörby centrum

Varmt välkommen!

Du hittar svar på vanliga förekommande frågor och våra e-tjänster på danderyd.se/bygglov. Du kan även kontakta bygglovsjouren via telefon varje helgfri måndag, onsdag, torsdag och fredag mellan 9.00-11.30 på telefon 08-568 910 00.

Följ oss gärna på
facebook och instagram
#danderydskommun

NÄSTA NUMMER AV DANDERYDSAKTUELLT KOMMER DEN 14 DECEMBER!